

Wymagania edukacyjne z biologii dla klasy VII

I. Wymagania ogólne na poszczególne oceny:

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń posiada ograniczoną wiedzę na temat różnorodności biologicznej i podstawowych procesów biologicznych, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia.
- Wykonuje obserwacje i doświadczenia jedynie pod kierunkiem nauczyciela, często potrzebuje pomocy w zrozumieniu wyników.
- Ma trudności z użyciem podstawowej terminologii biologicznej i popełnia liczne błędy.
- Rzadko uczestniczy w lekcjach i ma problemy z wykonaniem większości zadań i ćwiczeń.
- Potrafi zrozumieć i powtórzyć najprostsze informacje, ale wymaga dużego wsparcia nauczyciela.
- Prowadzi zeszyt przedmiotowy.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń zna podstawowe informacje dotyczące różnorodności biologicznej oraz procesów biologicznych, ale potrzebuje wsparcia nauczyciela.
- Potrafi przeprowadzać obserwacje i doświadczenia według instrukcji, ale ma trudności z samodzielnym formułowaniem wniosków.
- Wykazuje znajomość podstawowej terminologii biologicznej, choć zdarzają mu się błędy.
- Potrzebuje pomocy w analizowaniu materiałów źródłowych i czasami ma problemy z wyciąganiem wniosków.
- Poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania typowych zadań teoretycznych lub praktycznych o niewielkim stopniu trudności.
- Uczestniczy w lekcjach, choć nie zawsze jest aktywny.
- Prowadzi systematycznie zeszyt przedmiotowy.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń zna większość zagadnień dotyczących różnorodności biologicznej i podstawowych procesów biologicznych.
- Samodzielnie planuje i przeprowadza proste obserwacje oraz doświadczenia, wyciągając poprawne wnioski.

- Poprawnie analizuje materiały źródłowe i posługuje się podstawową terminologią biologiczną.
- Bierze udział w lekcjach, odpowiada na pytania nauczyciela i wykonuje zadania i ćwiczenia.
- Rozumie zjawiska biologiczne, ale może mieć trudności z pełnym wyjaśnieniem szczegółowych zależności.
- Potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów typowych, w przypadku trudniejszych korzysta z pomocy nauczyciela.
- Prowadzi prawidłowo zeszyt przedmiotowy.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń bardzo dobrze zna różnorodność biologiczną oraz podstawowe zjawiska i procesy biologiczne.
- Poprawnie planuje i przeprowadza obserwacje oraz doświadczenia, formułując precyzyjne wnioski.
- Potrafi wyjaśnić przyczyny i skutki obserwowanych zjawisk biologicznych.
- Używa terminologii biologicznej w sposób prawidłowy i potrafi ją zastosować w praktyce.
- Jest aktywny na lekcjach, zadaje pytania i bierze udział w dyskusjach.
- Wykorzystuje zdobytą wiedzę na innych przedmiotach.
- Zeszyt przedmiotowy zasługuje na wyróżnienie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń wykazuje się szeroką wiedzą wykraczającą poza program nauczania.
- Samodzielnie zdobywa dodatkowe informacje i prezentuje je w kreatywny sposób.
- Potrafi planować i przeprowadzać własne doświadczenia, wykorzystując wiedzę z zakresu biologii.
- Wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem, aktywnie uczestniczy w zajęciach i projektach.
- Rozwiązuje zadania problemowe wymagające twórczego myślenia i uzasadniania wniosków.
- Bardzo dobrze interpretuje wyniki obserwacji i doświadczeń oraz wyciąga trafne i szczegółowe wnioski.
- Bierze udział w konkursach biologicznych na terenie szkoły i poza nią.
- Wzorowo prowadzi zeszyt przedmiotowy.

II. Przedmiotem oceniania są:

- wiadomości
- umiejętności
- postawa ucznia i jego aktywność

I. Zasady pracy i oceniania

1. Na lekcji obowiązują: zeszyt, podręcznik, długopis, ołówek, kolorowe pisaki lub kredki, klej i nożyczki.

2. Sposoby i formy oceniania na lekcjach biologii:

- Sprawdziany pisemne - zapowiadane są co najmniej tydzień wcześniej i są obowiązkowe.
- Kartkówki - obejmują materiał z 1-2 lekcji, są zapowiadane lub nie i są obowiązkowe
- Odpowiedź ustna – obejmuje materiał 1-2 lekcji.
- Wkład pracy na lekcji – samodzielna praca, praca w grupie, aktywność, prace dodatkowe.

3. Uczeń nieobecny na sprawdzianie lub kartkówce z powodu usprawiedliwionej nieobecności trwającej minimum 5 dni jest zobowiązany napisać go w terminie uzgodnionym z nauczycielem. Jeśli uczeń był nieobecny tylko w dniu sprawdzianu, kartkówki pisze go na pierwszej lekcji po sprawdzianie, kartkówce.

4. Sprawdziany, kartkówki uczeń może poprawić do dwóch tygodni od dnia podania informacji o ocenie. Poprawa oceny niedostatecznej z kartkówki i sprawdzianu jest obowiązkowa.

5. Jeżeli uczeń był nieobecny, wówczas ma obowiązek uzupełnienia braków.

6. Obowiązkiem każdego ucznia jest prowadzenie zeszytu przedmiotowego.

7. Uczeń ma prawo do dwóch nieprzygotowań w semestrze bez podania przyczyny.

8. Każdą ocenę można poprawić jednokrotnie, o ile nauczyciel nie zdecyduje inaczej.

IV. Wymagania szczegółowe:

Po ukończeniu klasy siódmej uczeń:

- Wykorzystuje różnorodne źródła wiedzy biologicznej i metody pozyskiwania informacji.
- Wymienia metody naukowe stosowane w biologii; wyjaśnia różnice między obserwacją a doświadczeniem.
- Przeprowadza proste doświadczenia i obserwacje biologiczne według instrukcji; omawia poszczególne etapy doświadczenia.
- Przedstawia funkcje skóry.
- Rozpoznaje elementy budowy skóry oraz określa związek budowy tych elementów z funkcjami pełnionymi przez skórę.
- Uzasadnia konieczność konsultacji lekarskiej w przypadku rozpoznania niepokojących zmian na skórze.
- Podaje przykłady chorób skóry (grzybice skóry, czerniak) oraz zasady ich profilaktyki.

- Określa związek nadmiernej ekspozycji na promieniowanie UV ze zwiększonym ryzykiem występowania i rozwoju chorób nowotworowych skóry.
- Rozpoznaje elementy szkieletu osiowego, obręczy i kończyn.
- Przedstawia funkcje kości; określa cechy budowy fizycznej kości.
- Przedstawia rolę i współdziałanie mięśni, ścięgien, kości i stawów w wykonywaniu ruchów.
- Analizuje wpływ aktywności fizycznej dla prawidłowego funkcjonowania układu ruchu.
- Podaje zasady profilaktyki skrzywień kręgosłupa.
- Rozpoznaje elementy układu pokarmowego, przedstawia ich funkcje oraz określa związek budowy tych elementów z pełnioną funkcją.
- Rozpoznaje rodzaje zębów oraz określa ich znaczenie w mechanicznej obróbce pokarmu, a także przedstawia przyczyny próchnicy i zasady jej profilaktyki.
- Przedstawia źródła i określa znaczenie składników pokarmowych dla prawidłowego funkcjonowania organizmu.
- Wyjaśnia rolę błonnika w funkcjonowaniu układu pokarmowego oraz uzasadnia konieczność systematycznego spożywania owoców i warzy.
- Uzasadnia konieczność stosowania diety zróżnicowanej i dostosowanej do potrzeb organizmu, przedstawia i analizuje konsekwencje zdrowotne niewłaściwego odżywiania.
- Podaje przykłady chorób układu pokarmowego oraz zasady ich profilaktyki.
- Rozpoznaje elementy budowy układu krążenia i przedstawia ich funkcje.
- Analizuje krążenie krwi w obiegu małym i dużym.
- Przedstawia rolę głównych składników krwi.
- Wymienia grupy krwi układu ABO i Rh oraz przedstawia społeczne znaczenie krwiodawstwa.
- Analizuje wpływ aktywności fizycznej i prawidłowej diety na funkcjonowanie układu krążenia.
- Podaje zasady profilaktyki chorób układu krążenia (miażdżyca, nadciśnienie tętnicze, zawał serca).
- Uzasadnia konieczność okresowego wykonywania badań kontrolnych krwi, pomiaru tętna i ciśnienia tętniczego.
- Wskazuje lokalizację wybranych narządów układu odpornościowego oraz określa ich funkcje.
- Rozróżnia odporność wrodzoną i nabytą.
- Przedstawia istotę działania szczepionek; podaje wskazania do ich zastosowania oraz uzasadnia konieczność stosowania obowiązkowych szczepień.
- Przedstawia znaczenie przeszczepów oraz zgody na transplantację narządów.
- Określa alergię jako nadwrażliwość układu odpornościowego na określony czynnik.
- Określa AIDS jako zaburzenie mechanizmów odporności.
- Rozpoznaje elementy budowy układu oddechowego i przedstawia ich funkcje oraz określa związek budowy tych elementów z pełnioną funkcją.
- Przedstawia mechanizm wentylacji płuc.
- Analizuje przebieg wymiany gazowej w tkankach i w płucach; objaśnia doświadczenie wykrywające obecność dwutlenku węgla oraz pary wodnej w powietrzu wydychanym.
- Analizuje wpływ palenia tytoniu, zanieczyszczeń pyłowych powietrza na stan i funkcjonowanie układu oddechowego.

- Podaje przykłady chorób układu oddechowego oraz zasady ich profilaktyki.
- Przedstawia istotę procesu wydalania i podaje przykłady substancji, które są wydalane z organizmu człowieka (mocznik, dwutlenek węgla) oraz wymienia narządy biorące udział w ich wydalaniu.
- Rozpoznaje elementy układu moczowego Oraz przedstawia ich funkcje.
- Podaje przykłady chorób układu moczowego (zakażenia dróg moczowych, kamica nerkowa) oraz zasady ich profilaktyki.
- Przedstawia znaczenie badania moczu w diagnostyce zakażeń układu moczowego.
- Rozpoznaje elementy ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego oraz określa ich funkcje.
- Opisuje łuk odruchowy i wymienia rodzaje odruchów.
- Przedstawia sposoby radzenia sobie ze stresem.
- Przedstawia znaczenie snu w prawidłowym funkcjonowaniu układu nerwowego.
- Przedstawia negatywny wpływ na funkcjonowanie układu nerwowego niektórych substancji psychoaktywnych: alkoholu, nikotyny (w tym w e-papierosach).
- Przedstawia zagrożenia związane z zażywaniem narkotyków, środków dopingujących i dopalaczy.
- Rozpoznaje elementy budowy oka oraz przedstawia ich funkcje w powstawaniu obrazu.
- Przedstawia przyczyny powstawania oraz sposoby korygowania wad wzroku.
- Rozpoznaje elementy budowy ucha oraz przedstawia ich funkcje.
- Opisuje wpływ hałasu na zdrowie człowieka.
- Przedstawia rolę zmysłu równowagi, smaku, węchu i dotyku; wskazuje umiejscowienie receptorów właściwych tym zmysłom oraz planuje i przeprowadza doświadczenie sprawdzające gęstość rozmieszczenia receptorów w skórze różnych części ciała.
- Wymienia niektóre gruczoły dokrewne i wskazuje ich lokalizację
- Podaje przykłady hormonów i przedstawia ich rolę
- Przedstawia antagonistyczne działanie insuliny i glukagonu.
- Rozpoznaje elementy budowy układu rozrodczego męskiego i żeńskiego oraz podaje ich funkcje.
- Opisuje fazy cyklu miesięczkowego kobiety.
- Określa rolę gamet w procesie zapłodnienia.
- Wymienia etapy rozwoju prenatalnego człowieka i wyjaśnia wpływ różnych alkoholi i nikotyny na rozwój zarodka i płodu;
- Przedstawia cechy fizycznego, psychicznego i społecznego dojrzewania człowieka
- Przedstawia zasady profilaktyki chorób przenoszonych drogą płciową.
- Uzasadnia konieczność wykonywania badań kontrolnych jako sposobu wczesnego wykrywania raka piersi, raka szyjki macicy i raka prostaty.
- Analizuje współdziałanie poszczególnych układów narządów w utrzymaniu niektórych parametrów środowiska wewnętrznego na określonym poziomie
- Analizuje informacje dołączane do leków oraz wyjaśnia, dlaczego nie należy bez wyraźnej potrzeby przyjmować leków ogólnodostępnych i suplementów.
- Uzasadnia, że antybiotyki i inne leki należy stosować zgodnie z zaleceniem lekarza.